

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA DOTYCZĄCA PALENIA I BIERNEGO PALENIA W POLSCE

EPIDEMIA PALENIA W POLSCE

Według badań przeprowadzonych w lipcu 2009 roku przez Fundację „Promocja Zdrowia” we współpracy z ośrodkiem badawczym TNS OBOP, palaczami jest 29%, a okazjonalnie po papierosy sięga 2% Polaków. **Łączna liczba osób palących wynosi zatem 31% - to jest około 9 milionów, co nadal plasuje Polskę powyżej średniej dla Unii Europejskiej (32%). Częściej palą mężczyźni (35%) niż kobiety (24%).**

Niepokojące wyniki przynoszą badania w ramach projektu Global Youth Tobacco Survey wykonane przez Centrum Onkologii, które obejmują młodzież poniżej 15 roku życia. Według nich **18,6% polskiej młodzieży w wieku 13-15 lat pali obecnie papierosy** (19,6% chłopców i 17,1% dziewcząt).¹

Wśród badanych przez TNS OBOP najwięcej osób palących jest wśród mieszkańców **miast powyżej 500 tys. (37%)**. Najczęściej palą osoby o niższym statusie społecznym, z **wykształceniem zasadniczym zawodowym (43%)** oraz osoby, którzy które deklarują, że ich **warunki materialne są złe (41%)**.

Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) **w 2000 roku na choroby odtytoniowe zmarło 69 tys. Polaków** (57 tys. mężczyzn i 12 tys. kobiet), w tym 43 tys. w wieku **35-69 lat** (37 tys. mężczyzn i 6 tys. kobiet). Szacunki epidemiologiczne wskazują, że 38% przypadków śmierci wśród mężczyzn w średnim wieku (35-69 lat) i 13% wśród kobiet w tym samym przedziale wiekowym spowodowane jest paleniem papierosów. Z powodu palenia tytoniu Polacy w średnim wieku tracili około 22 lata życia.²

BIERNE PALENIE

Poważnym problemem jest również bierne palenie. Warto przypomnieć, iż dym z papierosa zawiera około **4000 chemikaliów**, z których co najmniej **40 powoduje raka**. Wielu Polaków nie zdaje sobie sprawy, iż inhalując bierne dym zarówno w domu jak i miejscach publicznych, szkodzi swojemu zdrowiu. Jak pokazują badania, w 2002 roku liczba zgonów przypisywanych biernemu paleniu w Polsce wyniosła **8720, w tym 1826 osób niepalących**, co stanowi ok. 10,9% zgonów wywołanych biernym paleniem w całej Unii Europejskiej.

¹ Global Youth Tobacco Survey

² Za: K.Przewoźniak, J. Łobaszewski, W. Zatoński, *Nation-wide survey on smoking behaviors and attitudes in Poland, 2009. Study report for the World Lung Association*, Fundacja „Promocja Zdrowia”, sierpień 2009.

Partnerzy kampanii:

Organizatorzy kampanii:

Patron honorowy:

Kontakt

ul. Miodowa 15, 00-950 Warszawa
tel.: (22) 634 93 03, (22) 634 92 10
e-mail.: biuro-bp@mz.gov.pl

Szacuje się, że z powodu biernego palenia w pracy umiera co roku 109 niepalących osób, co oznacza że co 18 godzin pracy umiera jedna osoba niepaląca narażona na dym tytoniowy z swoim środowisku pracy.

Najczęstsze narażenie niepalących na dym tytoniowy występuje w domu (53%), na przystankach i obiektach komunikacji miejskiej (44%) oraz lokalach gastronomicznych (od 39% w barach i pubach do 26% w restauracjach)³.

Polacy w większym stopniu niż średnio w Unii Europejskiej narażają innych domowników na dym tytoniowy. O ile średnio dla UE narażonych na bierne palenie w domu jest 35% rodzin palaczy, to w Polsce jest to ponad połowa- **53%**, co stanowi największy odsetek biernych palaczy w krajach Unii (najmniej osób narażonych na bierne palenie w domu jest w Finlandii – 8%).⁴

Szukujące jest również bierne palenie dzieci. **W Polsce ok. 92% palących rodziców przyznaje się do palenia w obecności dzieci. Ok. 70% dzieci narażonych jest na wymuszone bierne palenie w domu, dla porównania w Finlandii to tylko 8% dzieci.** Narażenie na dym tytoniowy w przypadku dzieci, zwłaszcza tych najmłodszych, prowadzi do częstego występowania chorób układu oddechowego: rozwoju astmy i zaostrzenia rozwoju tej choroby. Najnowsze badania coraz częściej wykazują, że dzieci te cechują się gorszym rozwojem psychofizycznym oraz sprawiają więcej kłopotów wychowawczych, mają trudności z czytaniem i pisaniem, cierpią na zaburzenia układu nerwowego, które objawiają się impulsywnością, trudnościami w skupieniu uwagi, niepokojem, nadwrażliwością, trudnościami w przystosowaniu.

Ekonomiczne koszty biernego palenia

Straty ekonomiczne państwa polskiego w ciągu najbliższych 20 lat (tyle średnio trwa ekspozycja na dym tytoniowy) wynikające z przedwczesnych zgonów na choroby spowodowane biernym paleniem i leczeniem tych chorób szacowane są obecnie na ok. **157 mld zł**⁵.

³ K. Przewoźniak, Fundacja Promocja Zdrowia

⁴ http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/smoke_free_en.htm

⁵ K. Przewoźniak, Fundacja Promocja Zdrowia

Partnerzy kampanii:

Organizatorzy kampanii:

Patron honorowy:

Kontakt

ul. Miodowa 15, 00-950 Warszawa
tel.: (22) 634 93 03, (22) 634 92 10
e-mail.: biuro-bp@mz.gov.pl